

Algemene regels en toelichting gevel- of boomspiegeltuinen Gilze en Rijen

Horende bij artikel 2:10, derde lid, van de Algemene plaatselijke verordening Gilze en Rijen 2024

Omschrijving geveltuin: een geveltuin is een smalle strook openbare ruimte, ingericht als kleine tuin aan de straatkant direct tegen de gevel van een gebouw (o.a. woning, garagebox, kantoor) of achtertuinmuur.

Omschrijving boomspiegeltuin: de (kale, niet beplante) ruimte rondom de voet van een boom die als klein tuintje wordt ingericht.

Algemeen

1. Er moet altijd vooraf ter kennisgeving aan de gemeente het voornemen voor de aanleg van een gevel- of boomspiegeltuin worden doorgegeven;
2. De gevel- of boomspiegeltuin blijft onderdeel van de openbare ruimte. De gevel- of boomspiegeltuin mag niet aan het openbare karakter worden onttrokken, de grond blijft in eigendom van de gemeente Gilze en Rijen;
3. De gebruikers/bewoners mogen zelf een gevel- of boomspiegeltuin aanleggen op voorwaarde dat dit conform de betreffende regels gedaan wordt;
4. Bij een monument is zo nodig een omgevingsvergunning vereist;

Vormgeving

5. De maximum toegestane breedte van de geveltuin is 60 cm (maximaal 2 stoeptegels) van 30x30 cm, met inachtneming van hetgeen onder punt 14;
6. De maximale toegestane lengte van een geveltuin is gelijk aan de lengte van het gebouw;
7. De geveltuin krijgt een kantopsluiting/ opsluitband die niet boven het tegelwerk uitsteekt en bij voorkeur lager ligt dan de bestrating;
8. De toegestane graafdiepte bij geveltuinen is 30 cm, waarbij antiworteldoek aangebracht dient te worden op de bodem en aan de trottoir zijde. De gemeente en door de gemeente aangewezen partijen moeten hun noodzakelijke werkzaamheden kunnen uitvoeren en zijn niet aansprakelijk voor schade aan geveltuinen. Bij schade aan kabels, leidingen en boomwortels wordt de veroorzaker aansprakelijk gesteld;
9. Kabels, leidingen en boomwortels mogen niet worden beschadigd, verplaatst of verwijderd. Bij schade wordt de veroorzaker aansprakelijk gesteld;
10. Bij een boomspiegeltuin komt alleen het onverharde deel rondom de boom in aanmerking voor adoptie. Haal dus geen tegels weg voor het beplanten van boomspiegels;
11. Bomen in gazon of tussen beplanting komen niet in aanmerking voor een boomspiegeltuin;
12. Er mag geen eigen rand om de boomspiegel worden gebouwd;
13. In boomspiegels mogen geen klimplanten of overblijvende houtachtige planten worden geplaatst. Daarnaast mag bestaande beplanting niet worden verwijderd;
14. Er moet bij een gevel- of boomspiegeltuin na aanleg minimaal 150 cm vrije doorgangsruiimte op het trottoir overblijven. Bij versmallingen (bij een (lantaarn)paal, boom, etc.) geldt een minimale doorgang van 120 cm;
15. Bij een geveltuin heeft het de voorkeur om deze verlaagd aan te leggen, waarbij de grond maximaal 5 cm lager ligt dan het omliggende oppervlak. Dit bevordert de opvang en infiltratie van hemelwater en draagt bij aan klimaatadaptatie;
16. Bij een boomspiegeltuin heeft het de voorkeur om geen grond toe te voegen en de bestaande grond op dezelfde hoogte te houden en zelfs (indien mogelijk) lager te maken dan het omliggende oppervlak. Mocht het toch nodig zijn om de grond te verhogen, dan mag deze in een boomspiegel tot maximaal 5 cm worden opgehoogd met compostaarde. Meer is slecht voor de boom. Het behouden en in goede staat houden van de boom blijft het uitgangspunt;
17. Een gevel- of boomspiegeltuin mag alleen uit beplanting bestaan. De gevel- of boomspiegeltuin moet in gebruik zijn als tuin en moet bijdragen aan de groenbeleving van de buurt. Het opslaan van tegels of andere materialen is niet toegestaan;
18. De gevel- of boomspiegeltuin mag geen reclame-uitingen bevatten;
19. De geveltuin mag niet direct aansluiten op een voortuin of voortuinmuurtje;
20. Bomen, boomvormers, breed groeiende struiken/heesters, vijvers en woekerende exoten (zoals bamboe, kweekgras en Japanse Duizendknoop) mogen niet worden aangeplant;
21. De buitendienst plaatst na aanleg van de gevel- of boomspiegeltuin de 'verzorgd door bewoners' op een van de omliggende tegels.

Veiligheid

22. De gevel- of boomspiegeltuin mag geen hinder, overlast en veiligheidsrisico's opleveren voor het gebruik van de openbare ruimte of bij burens;
23. Verticale afscheidingen (hekje, muurtje etc.) zijn niet toegestaan;
24. Verkeersborden, openbare verlichting, straatnaamborden, huisnummeraanduidingen en dergelijke moeten zichtbaar en bereikbaar blijven;
25. Gemeente en nutsbedrijven hebben altijd vrije toegang tot de kabels en leidingen onder de gevel-tuin. Voor eventuele schade aan de geveltuin kan de gemeente niet verantwoordelijk worden gesteld.

Onderhoud

26. In de gevel- of boomspiegeltuin mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen worden gebruikt;
27. Laat in de winter wat bladeren liggen. Insecten zoals lieveheersbeestjes kunnen daarin overwint-eren;
28. De bewoner (aanvrager) is verantwoordelijk voor het goed onderhouden en instandhouding van de gevel- of boomspiegeltuinen;
29. De eigenaar van het pand waaraan de geveltuin grenst, moet akkoord zijn met de aanleg;
30. Bij een boomspiegeltuin is het behouden en in goede staat houden van de boom het uitgangspunt;
31. Indien de bewoner de gevel- of boomspiegeltuin niet onderhoudt, heeft de gemeente het recht om het trottoir en/of de boomspiegeltuin in zijn oorspronkelijke staat te herstellen. De kosten voor het herstel kunnen in dat geval op de bewoner worden verhaald;
32. Planten mogen zijdelings niet meer dan 30 cm buiten de gevel- of boomspiegelrand uitsteken en er moet minimaal 150 cm vrije doorgangsruijnte op het trottoir overblijven. Bij versmallingen (bij een (lantaarn)paal, boom, etc.) geldt een minimale doorgang van 120 cm;
33. In het geval van verhuizing moet de verantwoordelijkheid voor het onderhoud van de gevel- of boomspiegeltuin worden overgegeven aan de nieuwe bewoner(s). Als deze bewoner het onderhoud aan de gevel- of boomspiegeltuin niet wil overnemen, moet de gevel- of boomspiegeltuin worden verwijderd en dient het trottoir en/of de boomspiegel in zijn oorspronkelijke staat hersteld te worden;
34. Openbare verlichting en toebehoren, zoals elektriciteitskastjes, moeten zichtbaar en bereikbaar blijven;
35. Bomen op openbare grond moeten goed toegankelijk blijven om eventueel gesnoeid of gekapt te worden;
36. De gemeente is bevoegd tot verwijdering van een gevel- of boomspiegeltuin over te gaan indien dit noodzakelijk is in verband met de uitvoering van werkzaamheden, den wel op grond van an-dere redenen die het algemeen belang betreffen.

Stimulering gevel- of boomspiegeltuintjes Gilze en Rijen

Aanpak/ beoogd effect

De aanleg van gevel- of boomspiegeltuinen wordt door de gemeente Gilze en Rijen gestimuleerd. Een geveltuin is een smalle strook openbare ruimte, ingericht als kleine tuin aan de straatkant direct tegen de gevel. Een boomspiegeltuin is de kale, niet beplante ruimte rondom de voet van een boom die als klein tuintje wordt ingericht.

Dit document bevat duidelijke regels voor bewoners met betrekking tot gevel- of boomspiegeltuinen. Het groen moet in onze gemeente bijdragen aan een meer sociale, leefbare en klimaatbestendige woonomgeving. Wanneer bewoners in hun directe woonomgeving de openbare ruimte samen intensiever onderhouden en/of fleuriger inrichten, wordt de straat immers leefbaarder en socialer. Met het vaststellen van deze regels kan er duidelijker gecommuniceerd worden met bewoners en snel en ade-quaat ingesprongen worden op de wensen van bewoners.

De gemeente Gilze en Rijen wil meer groen en biodiversiteit in de openbare ruimte. Dit is goed voor de gezondheid, de waarde van de woning, de beleving van groen en levert een positieve bijdrage aan klimaatadaptatie en biodiversiteit. We verminderen hiermee wateroverlast en beperken hittestress. Door langs de gevel aan de straatkant tegels te verwijderen en daarin een tuintje aan te leggen, kan afstromende regenwater in de grond wegzakken (infiltreren). Door de kale, niet beplante ruimte rondom de voet van een boom aan te planten zorgt dit voor een gezondere bodem en voorkomt de uitdroging van de grond. Gevel- of boomspiegeltuinen zorgen voor een groener en fraaier straatbeeld. De opgaven om klimaatbestendig te worden kunnen we niet alleen, daar hebben we hulp van inwoners hard bij nodig.

We zien gevel- of boomspiegeltuinen als een voorbeeld van een creatieve oplossing om de bestaande openbare ruimte maximaal te vergroenen. Daarnaast biedt de beplanting ruimte voor insecten en

vlinders om te schuilen. Kleine dieren gebruiken de gevel- of boomspiegeltuin om zich van tuintje naar tuintje te verplaatsen en zich zo 'beschermd' te kunnen bewegen door de straat. Deze groene stukjes, welke we stepping stones noemen vormen samen een soort 'infrastructuur' voor dieren en insecten. Dit zorgt voor een toename van biodiversiteit in de bebouwde omgeving.

Voor welk gebied geldt het?

De regeling van de gemeente Gilze en Rijen is alleen van toepassing op bestaande bebouwing binnen de bebouwde kom van de gemeente Gilze en Rijen. De regeling geldt voor alle gebouwen waaronder woonhuizen en bedrijfspanden. Alleen de bewoner/gebruiker mogen gevel- of boomspiegeltuinen aanleggen. Als de bewoner geen eigenaar is, is schriftelijke toestemming van de eigenaar een vereiste. Bewoners binnen de gemeenten mogen, met inachtneming van de 'regels gevel- of boomspiegeltuintjes' zelf gevel- of boomspiegeltuinen aanleggen. Voor de aanleg van gevel- of boomspiegeltuinen geldt een meldingsplicht bij de gemeente Gilze en Rijen.